

ARAŞTIRMA

HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ROMANTİK YAKIN İLİŞKİ ŞİDDETİNİ KABUL ETME DÜZEYLERİ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER*

Nihan ALTAN SARIKAYA** Tuba ÇÖMEZ İKİCAN***

Alınış Tarihi: 28.05.2018

Kabul Tarihi: 13.06.2019

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik fakültesi öğrencilerinin romantik yakın ilişki şiddetini kabul etme düzeylerini ve etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla planlandı.

Yöntem: Araştırma, İstanbul'da bir devlet üniversitesinde okuyan 322 hemşirelik fakültesi öğrencisi ile 16-27 Şubat 2015 tarihleri arasında tanımlayıcı olarak gerçekleştirildi. Veriler "Kişisel Bilgi Formu", "Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeği (ÇAŞKÖ)" ile toplandı. Verilerin değerlendirilmesinde; sayı, yüzdelik, ortalamalar, medyan değerleri, Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testi kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin %57,7'sinin 18-20 yaş aralığında olduğu, öğrencilerin %92,5'inin kadın olduğu, %32,6'sının 3. sınıfa gittiği, %50,6'sının Marmara bölgesinde doğduğu saptandı. Öğrencilerin %37'sinin bir ilişki yaşadığı, %4,3'ünün ilişkide şiddete maruz kaldığı ve %3,7'sinin ilişkisinde şiddet uyguladığı belirlendi. ÇAŞKÖ'den aldıkları ortalama puan $13,76 \pm 4,94$ 'dir. Öğrencilerin tanıtıcı özellikleri ile çiftler arası şiddeti kabul düzeyleri puan ortalamaları karşılaştırıldığında, erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre, kardeşine şiddet uygulayanların uygulamayanlara göre, ilişkide şiddete maruz kalanların kalmayanlara göre ve ilişkide şiddet uygulayanların uygulamayanlara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu görüldü ($p < 0.05$).

Sonuçlar: Öğrencilerden erkek olanların, kardeşine şiddet uygulayanların, ilişkilerinde şiddete uğrayanların ve şiddet uygulayanların romantik yakın ilişki şiddetini kabul etme düzeyleri yüksek bulundu.

Anahtar kelimeler: Çiftler arası şiddet; Romantik ilişkiler; Şiddet eğilimi; Üniversite öğrencileri

ABSTRACT

Level of Intimate Partner Violence Among Nursing Faculty Students and Related Factors

Aim: This research was planned to determine the level of acceptance of the romantic intimacy of nursing faculty students and the influencing factors.

Method: The study was conducted as descriptive study between 322 nursing faculty students studying at a state university in Istanbul between 16-27 February 2015. The data were collected with the "Personal Information Form", "Acceptance of Couple Violence Scale (ACVS)". In evaluating the data; number, percentage, averages, median, Mann Whitney U, Kruskal Wallis test were used.

Results: 57.7% of the students participated in the study were between 18-20 years of age, It was determined that 92.5% of the students were girls, 32.6% were in the 3rd class, 50.6% were born in the Marmara. It was determined that 37% of the students experienced a relationship, 4.3% were subjected to violence in the relationship and 3.7% were violent in their relationship. The mean score they received from ACVS was 13.76 ± 4.94 . Comparing the personal characteristics of the students with the levels of acceptance of violence between couples, male students were significantly higher than female students compared to those who did not apply violence to their siblings and those who did not ($p < 0.05$).

Conclusion: The level of acceptance of romantic close relationship violence among males, siblings, related violence and violence practitioners was high.

Keywords: Couple Violence; Romantic relations; Violence Tendency; University students

GİRİŞ

Romantik yakın ilişkiler; yakınlık, bağlanma, güven, sevgi ve saygı gibi duyguları içermektedir. Ancak bu ilişkilerde ortaya çıkan anlaşmazlıklar, çatışmalar ve sorunlar çiftler tarafından yönetilemediğinde, şiddet ve istismara

dönüşerek yakın ilişki içerisinde olan bireyleri fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden olumsuz etkilemektedir (Kılınçer ve Dost 2014).

Ciddi bir halk sağlığı sorunu olan romantik yakın ilişki şiddeti, şiddetin en yaygın türlerinden birisidir (Flake, Barros, Schraiber and

* Bu çalışma 14. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresinde sunulmuştur (22-26 Nisan 2015).

** **Sorumlu yazar:** Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği AD, (Dr. Öğr. Üyesi), Orcid ID: 0000-0001-2345-6789, E-posta: nihanaltan85@gmail.com

*** İstanbul Üniversitesi - Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği AD, (Arş. Gör.), Orcid ID: 0000-0003-0929-8168, E-posta: tuba-comez@hotmail.com

Menezes 2013; Kılınçer ve Dost 2014). Özel ve yakın ilişkiler içerisinde meydana geldiğinden kapalı kapılar arkasında kalan romantik yakın ilişki şiddetinin oranları incelendiğinde, oldukça yüksek olduğu görülmektedir. 2013 yılı Dünya Sağlık Örgütü raporunda, Dünya genelindeki kadınların %30'unun partneri tarafından fiziksel ya da cinsel şiddete maruz kaldığı belirtilirken, Amerikan Psikoloji Birliğinin 2012 yılındaki bildirisinde, lisede okuyan her beş kız öğrenciden birinin partneri tarafından fiziksel ve/veya cinsel şiddete maruz kaldığı açıklanmıştır (American Psychological Association Public Interest Directorate 2012; WHO 2013). Ülkemizde 2014 yılında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen "Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması" sonuçları, Dünyadaki oranlar ile benzer olup, kadınların %35,5'inin partneri tarafından şiddete uğradığını göstermektedir (T.C Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2014).

Genç yetişkinlerin hayatında önemli bir süreci kapsayan ve yaşamlarının neredeyse merkezinde yer alan romantik yakın ilişkiler, yetişkinlik döneminde yaşanacak ilişkilerin provası niteliğindedir. Romantik ilişkiler ile gençlerde "kimlik oluşturma", "ilişki becerilerini geliştirme", "karşı cinsle yakınlık kurma" , "cinsel istek ile dürtülerle sağlıklı bir şekilde baş edebilme" gibi beceriler gelişmektedir. Gelişen bu beceri ve deneyimler, Erikson'un gelişim evresinin altıncı aşaması olan ve 18-25 yaş aralığını kapsayan "yakınlığa karşı yalıtılmışlık" gelişim krizini gençlerin sorunsuz bir şekilde atlatabilmesini ve yetişkinlik dönemi romantik ilişkilerinde kaliteli, uyumlu ve daha sağlıklı olmalarını sağlayacaktır (Demir 2008; Karabacak ve Kodan Çetinkaya 2015).

Romantik yakın ilişki içerisindeki şiddet davranışı, genç yetişkinlerde madde kötüye kullanımı, intihar girişimi ve düşünceleri, depresif belirtiler, suçluluk ve öfke gibi olumsuz duygular ve birçok sorunu ortaya çıkarmasının yanı sıra gençlerin daha sonraki ilişkileri ve evlilik yaşantılarını da olumsuz yönde etkileyeceği belirtilmektedir (Aslan, Vefikuluçay, Zeyneloğlu, Erdost ve Temel 2008; Bonomi, Anderson, Nemeth, Rivara and Buettner 2013; Exner-Cortens, Eckenrode and Rothman 2013; Küçükarslan ve Gizir 2014).

Gençlerin yaşamını ve daha sonraki ilişkilerini birçok boyutuyla olumsuz etkileyen şiddet davranışının, görülme sıklığı da oldukça yüksektir. Çakmak ve arkadaşlarının yaptıkları çalışmada üniversitede okuyan öğrencilerin

%85,5'inin ilişkilerinde şiddete uğradığı, %84,3'ünün ise ilişkilerinde şiddet uyguladığı belirlenmiştir (Çakmak, İpek, Gürsesli, Kılıçlı, Gül, Yanar ve ark. 2012). Tuz, Öksüz ve Tekiner'in üniversitede öğrenim gören 170 kız öğrenci ile yaptığı başka bir çalışmada, flört şiddetini fiziksel olarak yaşayanların örneklemin %9,8'ini oluşturduğu ve flört şiddeti prevalansının %8,2 olduğu belirtilmiştir (Tuz, Öksüz ve Tekiner 2015). Hemşirelik bölümünde okuyan birinci ve dördüncü sınıf öğrencileri ile yapılan bir çalışmada da, romantik ilişkilerde şiddete maruz kalma oranının %29 olduğu görülmüştür (Aslan, Vefikuluçay, Zeyneloğlu, Erdost ve Temel 2008).

Romantik yakın ilişkilerde ortaya çıkan şiddet çok yönlü ve çoğu zaman birçok nedenin etkileşimiyle birlikte oluşmaktadır (Atakay 2014). Romantik yakın ilişki şiddetinin, toplumda görülme oranının yüksek olması, birçok nedene bağlı olarak ortaya çıkması ve fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden bireyleri olumsuz yönde etkilemesi, romantik yakın ilişki şiddetinin ele alınması gereken önemli konulardan biri haline getirmiştir. Bu bağlamda şiddetle mücadelede önemli görevleri olan sağlık profesyonellerinin yakın ilişkide yaşanan şiddete yönelik farkındalık kazanmalarının, şiddeti ve etkenlerini tanıyabilmelerinde ve çözüm önerileri getirebilmelerinde son derece önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırma, hemşirelik fakültesi öğrencilerinin romantik yakın ilişki şiddetini kabul etme düzeyleri ve etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Araştırma Soruları

1. Hemşirelik öğrencilerinin romantik yakın ilişki şiddetini kabul etme düzeyleri nedir?
2. Hemşirelik öğrencilerinin tanımlayıcı özellikleri, romantik yakın ilişki şiddetini kabul etme düzeylerini etkiler mi?

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Tipi

Araştırma kesitsel ve tanımlayıcı olarak gerçekleştirildi.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı içerisinde İstanbul'da bir devlet üniversitesinde eğitimine devam eden 1071 hemşirelik öğrencisi oluşturdu. Herhangi bir seçim yöntemi kullanılmadan, çalışmanın yapıldığı tarihlerde eğitimine devam eden, fakültede bulunan, çalışmaya katılmayı kabul eden ve veri toplama formlarını eksiksiz dolduran 322 öğrenci araştırmanın örneklemini

oluşturdu. Değerlendirmeye alınan toplam öğrenci sayısı evrenin %30'unu oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu, öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerini (yaş, cinsiyet, sınıf, doğduğu yer), kardeşine şiddet uygulama ile kardeşinden şiddet görme durumlarını, ilişki deneyimlerini ve ilişkideki şiddet yaşantılarını içeren sorulardan oluşmuştur.

Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeği (ÇAŞKÖ)

Lise öğrencileri üzerinde geliştirilen ve Sezer tarafından (2008) Türkçe'ye uyarlanarak, geçerlilik güvenilirliği yapılan bu ölçeğin, üniversite öğrencileri üzerindeki geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarını ise Kepir-Savoly ve ark. (2014) tarafından yapılmıştır (Kepir-Savoly, Ulaş ve Demirtaş 2014). 11 maddeden oluşmakta olup 4'lü likert tipindedir (1=Kesinlikle katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3= Katılıyorum, 4=Kesinlikle Katılıyorum). Ölçekte 1., 3., ve 4. maddeler "Erkeğin kadına uyguladığı şiddeti kabul etme"; 5., 6., ve 8. maddeler "Kadının erkeğe uyguladığı şiddeti kabul etme" ve 2., 7., 9., 10. ve 11. maddeler "Genel olarak çiftler arasındaki şiddeti kabul etme" ile ilgilidir. Ölçekten alınan puanın yüksek olması çiftler arasında yaşanan şiddeti kabul etme düzeyinin yüksek olduğunu, düşük olması ise çiftler arası şiddeti kabul etme düzeyinin düşük olduğunu göstermektedir (Sezer 2008). Ölçeğin, Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı 0,87 iken bu çalışmada Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı 0,92 olarak bulundu.

Verilerin Değerlendirilmesi

Araştırmadan elde edilen veriler, Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 21 paket programı kullanılarak değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerde ordinal değişkenler için aritmetik ortalama, standart sapma ve ortanca değerler, nominal değişkenlerde de yüzde ve frekans değerlendirilmesi yapılmıştır. Araştırmanın bağımsız değişkenlerinin ölçek toplam puanı ile karşılaştırılmasında normal dağılım göstermeyen ordinal değişkenler arasında, iki grup ortalaması arasındaki farkın belirlenmesinde Mann-Whitney U, daha fazla grup ortalamaları arasındaki farkın belirlenmesinde ise Kruskal Wallis testleri kullanıldı. İstatistiksel değerlendirmelerde anlamlılık düzeyi olarak $p < 0,05$ kabul edildi.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın veri toplama süreci öncesinde çalışmanın yürütüleceği kurumdan gerekli izinler (74311748-302.08.01/10.02.2015-42732) alındı. Araştırmaya katılmayı kabul eden öğrencilere, araştırmanın amacı açıklanarak kişisel bilgilerin alınmayacağı ve verilerin gizliliğinin korunacağı bilgisi verildi. Öğrencilerden yazılı ve sözlü onamlarının alınması ile veriler toplandı.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın bir devlet üniversitesinde öğrenim gören hemşirelik fakültesi öğrencileriyle yürütülmüş olması ve değerlendirmeye alınan toplam öğrenci sayısının evrenin %30'unu oluşturması sebebiyle sonuçların genellenememesi araştırmanın sınırlılığı olarak değerlendirilebilir.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırmaya katılan öğrencilerin %57.7'sinin 18-20 yaş aralığında olduğu, %92.5'inin kadın, %32.6'sının 3. sınıfa gittiği, %49.4'ünün Marmara bölgesinde doğduğu, %40.7'sinin kardeşine şiddet uyguladığı ve %39.4'ünün ise kardeşinden şiddet gördüğü saptandı. Öğrencilerin %37'sinin geçmişte/şuanda bir ilişki yaşadığı, yaşadıkları ilişkide %4.3'ünün şiddete uğradığı, %3.7'sinin ise şiddet uyguladığı belirlendi (Tablo 1).

Romantik yakın ilişki şiddeti; bireyleri, aileleri ve dolayısıyla toplumu fiziksel, sosyal ve duygusal açıdan önemli düzeyde etkileyen ve kadına yönelik şiddetin en yaygın biçimi olarak ele alınan bir şiddet türüdür. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından 2014 yılında yayımlanan Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması özet raporuna göre, ülke genelinde evlenmiş kadınların yaşamlarının herhangi bir döneminde eşleri veya birlikte oldukları erkekler tarafından %36'sının fiziksel şiddete, %12'sinin cinsel şiddete maruz kalmaktadır (T.C Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2014). Araştırmada yer alan öğrencilerin ÇAŞKÖ'den aldıkları toplam puan ortalaması $13,76 \pm 4,94$, ortanca değeri 11,00; erkeğin kadına uyguladığı şiddeti kabul etme alt boyut puan ortalaması $3,55 \pm 1,27$, ortanca değeri 3,00; kadının erkeğe uyguladığı şiddeti kabul etme alt boyut puan ortalaması $4,07 \pm 1,94$, ortanca değeri 3,00; genel olarak çiftler arası şiddeti kabul etme alt boyut puan ortalaması $6,12 \pm 2,22$, ortanca değeri ise 5,00 olarak bulundu (Tablo 2).

Tablo 1. Hemşirelik Öğrencilerinin Tanıtıcı Özellikleri (N=322)

Tanıtıcı Özellikler		n	%
Yaş ortalaması	18-20 yaş	183	57.7
	21 yaş ve üstü	134	42.3
Cinsiyet	Kadın	298	92.5
	Erkek	24	7.5
Sınıf	1. sınıf	103	32
	2. sınıf	55	17.1
	3. sınıf	105	32.6
	4. sınıf	59	18.3
Doğduğu yer	Marmara	159	49.4
	Karadeniz	46	14.3
	Ege	17	5.3
	İç Anadolu	17	5.3
	Akdeniz	35	10.9
	Doğu Anadolu	21	6.5
	Güneydoğu Anadolu	27	8.4
Kardeşe şiddet uygulama	Evet	131	40.7
	Hayır	191	59.3
Kardeşten şiddet görme	Evet	127	39.4
	Hayır	195	60.6
Geçmişte/şuanda ilişki yaşama	Evet	119	37
	Hayır	203	63.0
İlişkide şiddete maruz kalma	Evet	14	4.3
	Hayır	308	95.7
İlişkide şiddet uygulama durumu	Evet	12	3.7
	Hayır	310	96.3

Tablo 2. Hemşirelik Öğrencilerinin Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeği ve Alt Boyut Puan Ortalamaları (N=322)

Ölçek Alt Boyutları	Medyan (Q1-Q3)	Mod	Ort.±SS
Erkeğin kadına uyguladığı şiddeti kabul etme	3.00 (3.00-4.00)	3.00	3.55±1.27
Kadının erkeğe uyguladığı şiddeti kabul etme	3.00 (3.00-5.00)	3.00	4.07±1.94
Genel çiftler arasındaki şiddeti kabul etme	5.00 (5.00-7.00)	5.00	6.12±2.22
Toplam	11.00 (11.00-15.00)	11.00	13.76±4.94

Ort: ortalama; SS: standart sapma

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre, erkeğin kadına uyguladığı şiddeti kabul etme, kadının erkeğe uyguladığı şiddeti kabul etme, genel olarak çiftler arası şiddeti kabul etme alt boyut puanı ve toplam ölçek puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptandı ($p<0.05$). Erkek öğrencilerin, erkeğin kadına uyguladığı şiddeti kabul etme, kadının erkeğe uyguladığı şiddeti kabul etme, genel olarak çiftler arası

şiddeti kabul etme alt boyut puanı ve toplam ölçek puanlarının daha yüksek olduğu belirlendi (Tablo 3). Bu sonuç literatür ile karşılaştırıldığında, erkeklerin şiddeti kabul etme düzeyinin kadınlara göre daha yüksek olduğunu gösteren araştırmalarla paralellik gösterdiği belirlenmiştir (Yüksel, Engin ve Öztürk Turgut 2015; Sağlam ve İkiz 2017; Sezer ve Sumbaz 2018).

Tablo 3. Hemşirelik Öğrencilerinin Tanıtıcı Özelliklerine göre Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeği ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması (N=322)

Tanıtıcı Özellikler	Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeği Alt Boyutları			
	Erkeğin kadına uyguladığı şiddeti kabul etme	Kadının erkeğe uyguladığı şiddeti kabul etme	Genel çiftler arasındaki şiddeti kabul etme	Toplam Ölçek
	Medyan (Q1-Q3)	Medyan (Q1-Q3)	Medyan (Q1-Q3)	Medyan (Q1-Q3)
Yaş				
18-20 yaş	3.00 (3.00-3.00)	3.00 (3.00-5.00)	5.00 (5.00-6.00)	12.00 (11.00-15.00)
21 yaş ve üstü	3.00 (3.00-4.00)	3.00 (3.00-5.00)	5.00 (5.00-7.00)	11.00 (11.00-3.00)
	U=12.670 p=.417	U=12.058 p=.868	U=12.799 p=.360	U=12.457 p=.696
Cinsiyet				
Kadın	3.00 (3.00-3.00)	3.00 (3.00-4.00)	5.00 (5.00-6.00)	11.00 (11.00-14.00)
Erkek	5.00 (3.00-6.00)	5.50 (3.00-6.75)	7.50 (5.00-9.75)	18.00 (13.00-22.00)
	U=5.506 p=.000*	U=5.101 p=.000*	U=5.275 p=.000*	U=5.450 p=.000*
Sınıf				
1. sınıf	3.00 (3.00-4.00)	3.00 (3.00-5.00)	5.00 (5.00-6.00)	12.00 (11.00-15.00)
2. sınıf	3.00 (3.00-4.00)	3.00 (3.00-5.00)	5.00 (5.00-7.00)	11.00 (11.00-16.00)
3. sınıf	3.00 (3.00-4.00)	3.00 (3.00-4.00)	5.00 (5.00-6.50)	11.00 (11.00-15.00)
4. sınıf	3.00 (3.00-4.00)	3.00 (3.00-5.00)	5.00 (5.00-7.00)	11.00 (11.00-16.00)
	KW=0.11 p=.990	KW=0.74 p=.862	KW=0.37 p=.946	KW= 0.71 p=.870
Doğduğu yer				
Marmara	3.00 (3.00-3.00)	3.00 (3.00-4.00)	5.00 (5.00-6.00)	11.00 (11.00-13.00)
Karadeniz	3.00 (3.00-4.00)	3.00 (3.00-5.00)	5.00 (5.00-7.25)	12.00 (11.00-17.00)
Ege	3.00 (3.00-3.00)	3.00 (3.00-4.00)	5.00 (5.00-6.00)	12.00 (11.00-13.00)
İç Anadolu	3.00 (3.00-4.00)	3.00 (3.00-4.50)	5.00 (5.00-6.00)	11.00 (11.00-14.00)
Akdeniz	3.00 (3.00-4.00)	4.00 (3.00-6.00)	5.00 (5.00-7.00)	13.00 (11.00-17.00)
Doğu Anadolu	3.00 (3.00-4.00)	3.00 (3.00-5.00)	5.00 (5.00-7.00)	11.00 (11.00-16.00)
Güneydoğu Anadolu	3.00 (3.00-5.00)	3.00 (3.00-6.00)	5.00 (5.00-9.00)	12.00 (11.00-19.00)
	KW=12.16 p=.060	KW=14.38 p=.062	KW=7.04 p=.317	KW=11.45 p=.075
Kardeşe şiddet uygulama				
Evet	3.00 (3.00-4.00)	3.00 (3.00-5.00)	6.00 (5.00-7.00)	12.00 (11.00-17.00)
Hayır	3.00 (3.00-3.00)	3.00 (3.00-4.00)	5.00 (5.00-6.00)	11.00 (11.00-13.00)
	U=10.772.p=.006*	U=10.856 .p=.017*	U=9.214.p=.000*	U=9.867.p=.000*
Kardeşten şiddet görme				
Evet	3.00 (3.00-4.00)	3.00 (3.00-5.00)	5.00 (5.00-7.00)	12.00 (11.00-16.00)
Hayır	3.00 (3.00-4.00)	3.00 (3.00-5.00)	5.00 (5.00-6.00)	11.00 (11.00-14.00)
	U=12.217 p=.794	U=11.943 p=.524	U=10.593 p=.078	U=11.280 p=.142
Geçmişte ilişki yaşama durumu				
Evet	3.00 (3.00-4.00)	3.00 (3.00-5.00)	5.00 (5.00-7.00)	11.00 (11.00-17.00)
Hayır	3.00 (3.00-3.00)	3.00 (3.00-4.00)	5.00 (5.00-6.00)	11.00 (11.00-15.00)
	U=10.947 p=.071	U=11.068 p=.138	U=11.298 p=.262	U=11.085 p=.180
İlişkide şiddete maruz kalma				
Evet	3.50 (3.00-5.00)	5.00 (3.00-6.25)	6.50 (5.00-8.75)	15.00 (11.00-21.50)
Hayır	3.00 (3.00-4.00)	3.00 (3.00-4.00)	5.00 (5.00-6.00)	11.00 (11.00-15.00)
	U=1.591 p=.033*	U=1.542 p=.033*	U=1.566 p=.045*	U=1.528 p=.045*
İlişkide şiddet uygulama durumu				
<i>Evet</i>	4.00 (3.00-4.75)	5.00 (3.00-6.75)	7.00 (5.00-9.25)	17.00 (11.00-20.25)
<i>Hayır</i>	3.00 (3.00-4.00)	3.00 (3.00-4.25)	5.00 (5.00-6.00)	11.00 (11.00-15.00)
	U=1.263 p=.015*	U=1.319 p=.043*	U=1.566 p=.016*	U=1.205 p=.015*

U: Mann-Whitney U Testi. KW: Kruskal Wallis Testi. p<0.05*

Erkeklerin şiddeti kabul etme düzeylerinin yüksek olması sonucu, ülkemizde şiddeti destekleyen ataerkil bir toplum yapısının hakim olması, çocukların bu kültür içerisinde yetişmesi, geleneksel cinsiyet rollerine göre

farklı biçimlerde büyütülmesi ve toplumdaki şiddetin daha çok erkekler tarafından uygulanıyor olması ile ilişkilendirilebilir (Caldwell, Swan and Woodbrown 2012;

Karabacak ve Kodan Çetinkaya 2015; Savasuk-Luxton, Adler-Baeder and Haselschwerdt 2018).

Öğrencilerin kardeşine şiddet uygulama, ilişkisinde şiddete maruz kalma ve şiddet uygulama durumlarına göre erkeğin kadına uyguladığı şiddeti kabul etme ile kadının erkeğe uyguladığı şiddeti kabul etme, genel olarak çiftler arası şiddeti kabul etme alt boyut puanı ve toplam ölçek puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptandı ($p<0.05$). Kardeşine şiddet uygulayanların, ilişkisinde şiddete maruz kalanların ve şiddet uygulayanların, erkeğin kadına uyguladığı şiddeti kabul etme, kadının erkeğe uyguladığı şiddeti kabul etme, genel olarak çiftler arası şiddeti kabul etme alt boyut puanı ve toplam ölçek puanlarının daha yüksek olduğu belirlendi (Tablo 3).

Şiddeti öğrenmede sosyal öğrenme kuramının etkisi düşünüldüğünde, nesiller arası aktarımın da bu öğrenme yolu ile gerçekleştiği düşünülmektedir (Genç, Taylan, Adıgüzel ve Kutlu 2017). Genç ve ark. (2017) aile içerisinde şiddete tanık olan gençlerin daha fazla şiddet gösterdiği ve Karabacak ve Kodan Çetinkaya'nın (2015) yaptıkları araştırmada da ailesinde şiddet deneyimi olan öğrencilerin şiddeti kabul düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır (Karabacak ve Kodan Çetinkaya 2015; Genç, Taylan, Adıgüzel ve Kutlu 2017). Literatür ile uyumlu olan bu sonucu, şiddeti öğrenme, uygulama ve kabul etmede içinde yaşanılan ailenin ve toplumun ne denli önemli olduğunu göstermektedir.

Araştırmanın bağımsız değişkenlerden yaş, sınıf durumu, doğduğu yer, kardeşten şiddet görme durumu, ilişki yaşama durumu ile toplam ölçek puanı ve alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmadı (Tablo 3) ($p>0.05$).

Sosyal öğrenme kuramı ile açıklanan şiddet kavramı, bireylerin şiddete tanık olmalarının yanı sıra anlamlandırabilmeleri ile de ilişkilidir (Genç, Taylan, Adıgüzel ve Kutlu 2017). Gençliğin son dönemleri olan üniversite yılları da yetişkinliğe geçişin başladığı, çevredeki olay ve durumları muhakeme edebilme yetisinin geliştiği dönemlerdir. Zihinsel ya da ruhsal sorunu olmayan gençlerin şiddeti doğru şekilde muhakeme ederek kabul edilemez olduğunu düşünmeleri, yaşlarının ve sınıf düzeyinin artması ile genişleyen bilgi birikimlerinin sonucu olduğu düşünülmektedir.

Çalışma sonucunda elde edilen diğer bir veri kapsamında katılımcıların hemen hemen

yarısının ülkemizin batı bölgesinde doğduğu görülmüştür. Ülkemizin diğer bölgelerine kıyasla daha kozmopolit yapıda olan batı bölgesi kültürel çeşitlilik açısından zengin olup, ataerkil kültür yapısının da dönüşerek değiştiği ve böylece şiddet uygulama ile şiddete maruz kalma oranlarının nispeten daha az olduğu bölgeler arasında yer almaktadır (T.C Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2014). Bu bağlamda çalışma sonucunda elde edilen sonucun bölgesel özellikle ve kültürel farklılaşma ile ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Bireylerin yaşam içerisinde sosyal ve yakın ilişkilerde bulunması toplumsal yapıyı ve kişiler arası iletişimi artırmakta ve empati yeteneklerinin de gelişmesini sağlamaktadır (Metin 2011). Çalışmaya katılan bireylerin geçmişte ilişki yaşama durumlarının iletişim becerilerini artırmış ve empatik düşünme yetilerini geliştirmiş olduğu düşünüldükçe, şiddet uygulama ve maruz kalmayı kabul etmemeleri sonucunun bu bağlamda paralellik gösterdiği görülmüştür.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma sonuçlarına göre, hemşirelik öğrencilerinin romantik yakın ilişki şiddetini kabul etme düzeylerinin ortalamanın altında olduğu belirlenmiştir. Erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre, kardeşine şiddet uygulayanların uygulamayanlara göre, ilişkisinde şiddet deneyimi olanların, deneyimi olmayanlara göre erkeğin kadına uyguladığı, kadının erkeğe uyguladığı ve çiftler arasında uygulanan şiddeti kabul etme düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Toplumsal bir sorun olan şiddetin her geçen gün giderek arttığı görülmektedir. Sağlık profesyonellerinde romantik yakın ilişki şiddetine yönelik farkındalığın geliştirilmesi, şiddeti önleme yollarından biri olarak görülmektedir. Bu nedenle hemşirelik öğrencilerinin, romantik yakın ilişki şiddetini ve etkenlerini tanıyabilmeleri ve herhangi bir şiddet türüyle karşılaştığında hem kendilerini koruyabilmeleri hem de şiddete maruz kalan bireylere yol gösterebilmeleri konusunda bilgilendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Şiddet uygulama ya da şiddete maruz kalma düzeyi yüksek olan öğrencilerin belirlenerek, öğrencilerin tutumlarını değiştirebilecek psikoeğitim programlarının oluşturulması ve ailesinde, ilişkisinde şiddeti deneyimlediğini belirten öğrencilerin ise psikolojik danışma merkezlerine yönlendirilmesi önerilebilir.

KAYNAKLAR

American Psychological Association Public Interest Directorate. Women's Programs Office. Washington. 2012. Erişim tarihi: 18.04.2018 <http://www.apa.org/topics/violence/intimate-partner-violence.pdf>

Aslan D. Vefikuluçay D. Zeyneloğlu S. Erdost T. Temel F. Ankara'daki İki Hemşirelik Yüksekokulunun Birinci ve Dördüncü Sınıflarında Okuyan Öğrencilerinin Flört Şiddetine Maruz Kalma. Flört İlişkilerinde Şiddet Uygulama Durumlarının ve Bu Konudaki Görüşlerinin Saptanması Araştırması. Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma Merkezi. Teknik Rapor. 2008.

Atakay C. Romantik Yakın İlişkilerde Şiddetin Öncülleri. Nesne Psikoloji Dergisi. 2014; 2(3):1-9.

Bonomi AE. Anderson ML. Nemeth J. Rivara FP. Buettner C. History of Dating Violence and the Association with Late Adolescent Health. BMC Public Health. 2013; 13(1):821.

Caldwell JE. Swan SC. Woodbrown VD. Gender Differences In Intimate Partner Violence Outcomes. Psychology of Violence. 2012; 2(1):42.

Çakmak B. İpek Z. Gürsesli S. Kılıçlı E. Gül N. Yanar G ve ark. Başkent Üniversitesi Öğrencilerinde Flört İlişkilerinde Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Anketi. Erişim tarihi: 10.05.2018 <http://tip.baskent.edu.tr/kw/upload/600/dosyalar/cg/sempozyum/ogrsmpzsnm14/14.S4.pdf>

Demir M. Sweetheart. You Really Make Me Happy: Romantic Relationship Quality And Personality As Predictors Of Happiness Among Emerging Adults. Journal of Happiness Studies. 2008; 57-277.

Exner-Cortens D. Eckenrode J. Rothman E. Longitudinal Associations Between Teen Dating Violence Victimization and Adverse Health Outcomes. Pediatrics. 2013; 131(1):71-8.

Flake TA. Barros C. Schraiber LB. Menezes PR. Intimate Partner Violence Among Undergraduate Students of Two Universities of The State of São Paulo. Brazil. Rev Bras Epidemiol. 2013; 16(4):801-16.

Genç Y. Taylan HH. Adıgüzel Y. Kutlu İ. Aile İçi Şiddetin Ergenlerin Şiddet Eğilimlerine Etkisi: Antalya Liseleri Örneği. Sakarya University Journal of Education. 2017; 7(2):409-22.

Karabacak A. Kodan Çetinkaya S. Üniversite Öğrencilerinin Şiddet Kabul Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi. 2015; 1:13-21.

Kepir-Savoly DD. Ulaş Ö. Demirtaş Zorbaz S. Üniversite Öğrencilerinin Çiftler Arası Şiddet Kabul

Düzeylerini Etkileyen Etmenler. Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal. 2014; 5 (42):173-83.

Kılınçer AS. Dost MT. Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişkilerinde Algıladıkları İstismar. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi. 2014; 5(42):160-72.

Küçükarslan M. Gizir CA. Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişki İnançlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi. 2014; 5(42):148-159.

Metin H. Empatik İletişim ve Yönetişim. Journal of Communication Theory & Research. 2011; 32(3):177-203

Sağlam A. İkiz FE. Ortaokul Öğrencilerinin Şiddet Eğilimleri İle Okula Bağlılık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. İlköğretim Online. 2017; 16(3).

Savasuk-Luxton R. Adler-Baeder F. Haselschwerdt ML. Understanding Change in Violence-Related Attitudes For Adolescents in Relationship Education. Journal of adolescence. 2018; 63:153-64.

Sezer Ö. Sumbaz E. Üniversite Öğrencilerinin Çiftler Arası Şiddeti Kabullerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi. 2018; 11(56):638-49.

Sezer Ö. The Adaptation of Acceptance of Couple Violence Scale Into Turkish: Validity And Reliability Studies. İnönü University Journal of the Faculty of Education. 2008; 9(16):1-15.

T.C Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı. Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması. 2014. Erişim tarihi: 15.04.2018 <https://kadininstatusu.aile.gov.tr/uploads/pages/kadina-yonelik-aile-ici-siddet-arastirmasi/2014-yili-arastirmasi.pdf>

Tuz C. Öksüz ME. Tekiner AS. Kadına Yönelik Şiddet Derecelendirme Ölçeği ve Mağdurların Cinsel Deneyimleri Ölçeği Türkçe Versiyonunun Geçerlilik ve Güvenilirliği. Eurasian Journal of Family Medicine. 2015; 4(2). 83-9.

WHO. Global and Regional Estimates of Violence against Women: Prevalence and Health Effects of Intimate Partner Violence and non-partner Sexual Violence 2013. Erişim tarihi: 12.03.2018 http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/85239/1/9789241564625_eng.pdf

Yüksel A. Engin E. Öztürk Turgut E. Hemşirelik Öğrencilerinin Şiddet Eğilimlerinin İncelenmesi. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi. 2015; 8(41):834-40